

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 20 februari 1903, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af väckta motioner om förhöjning af tullen å förhydnings-, press- och takpapp.

(1:a A.)

Enligt gällande tulltaxa utgår tullen å förhydnings-, press- och takpapp med 1 öre för kilogram. Höjning af denna tullsats till 4 öre för kilogram föreslås nu i två vid innevarande riksdag väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, n:o 10 inom Första Kammaren af herr *A. Petri* och n:o 21 inom Andra Kammaren af herr *C. Johansson* i Aflösa. Tillika föreslå motionärerna, att, om den ifrågasatta tullförhöjningen af Riksdagen beslutas, Riksdagen därjämte måtte bestämma, att den nya tullsatsen skall träda i kraft redan innevarande år vid den tid, Kungl. Maj:t bestämmer.

Till stöd för berörda förslag använda båda motionärerna en så lydande motivering:

»Den af tyska riksdagen antagna nya tulltariffen kommer, bland annat, att medföra betydande förhöjningar af tullsatserna för papper, hvaraf Sveriges export af denna vara på känbaraste sätt beröres.

Exporten af papp och papper från vårt land har hittills varit ganska betydlig och ökat från c:a 36,000,000 kg. 1897 till 65,000,000 kg. 1901, hvaraf en stor del gått till Tyskland. Nu har sistnämnda land höjt tul-

len å denna vara från, efter olika kvaliteter, resp. 3 till 4 och från 6 till 10 pfennig pr kg., hvilka tullsatser alldeles omöjliggöra fortfarande export dit och således verka såsom importförbud.

Vid sådant förhållande måste den svenska pappersindustrien naturligtvis bemöda sig att finna nya afsättningsområden i stället för dem, som gått förlorade, och man borde väl kunna anse, att behovet i vårt eget land i första rummet skulle fyllas af svenska fabriker; men nu förhåller sig så, att dessa hafva att kämpa med en synnerligen häftig konkurrens just från Tyskland, dels i s. k. träfria papper (skrif- och postpapper m. m.), dels i byggnadspapp särskildt s. k. takpapp och råpapp därtill, i hvilka sistnämnda kvaliteter de svenska bruken hafva en ruinerande täflan att utstå.

Sedan flere år har denna import pågått och verkat oafbrutet sjunkande priser. Hittills hafva de svenska pappersbruken sökt följa med i priset så långt det med bevarande af deras bättre och i tillverkning dyrare kvaliteter varit möjligt, men nu går det icke längre. Af bilagda tabell synes, huru importen af byggnadspapp, i tulltaxan upptagen under rubriken »Tak-, press- och förhydningspapp», öfversvämmat vårt land och hindrat de svenska bruken att utveckla sig så, som deras resurser eljest skulle hafva möjliggjort.

Ännu för 4 å 5 år sedan kunde byggnadspapp säljas med högst 30 å 35 % rabatt å grundpriset vid partiförsäljning, men nu har konkurrensen från importörer drifvit upp dessa rabatter till 45 å 50 % och någon möjlighet att arbeta med skälig behållning finnes ej, så länge tyska och finska tillverkare af byggnadspapp kunna, utan hinder af nu gällande tullsatser, kasta sitt tillverkningsöfverskott på vår svenska marknad. Därtill kommer, att utom den färdiggjorda takpappen äfven importeras råpapp, ungefär af sådan kvalitet, som här i landet tillverkas under namn af »grå-lumppapp», hvilken sedan af svenska dränkerier eller s. k. takpappersfabriker, hufvudsakligast anlagda i de sydsvenska kuststäderna, indränktes med tjärämne, särskildt stenkolstjära från Danmark, och sedan säljes som svensk tillverkning utan att rätteligen så vara.

Konkurrensen med dessa dränkerier såväl som med den importerade dränkta pappen har också medfört minskad förbrukning och tryckta priser å svenska råvaror, såsom lump, halm, tjära m. m., och den ofta särdeles underhaltiga kvaliteten hos den importerade pappen, som dock i stor skala användes af byggnadsentreprenörer, enär dess utseende i början angifver fullgod vara, hvilken dock inom kort tid visar sin rätta halt,

har mångenstädes ingifvit allmänheten misstroende till all takpapp och därmed minskat användningen af detta goda och jämförelsevis billiga taktäckningsämne.

Tullen å dessa pappsorter utgår för närvarande endast med 1 öre per kg., motsvarande 5 % af varans värde efter ett genomsnittspris af 20 öre pr kg., men den utländska öfverskottsvaran, hvarå någon som helst avance knappast beräknas, säljes långt under 20, ända ned till 15 öre per kg., så att äfven med en tull af 1 öre blir den c:a 20 % billigare än det nettopris, hvartill de svenska fabrikerna kunna komma ned, ty de måste använda dyrare råvara för att hålla sin kvalitet uppe, och arbetslönerna hafva de ej velat eller kunnat nedbringa, utan hafva de tvärtom ständigt stegrats och äro nu i allmänhet minst 10 % högre än för 5 år sedan, oaktadt priserna å fabrikatet måste reduceras så betydligt.

Jag anser därför rättvist och billigt, särskildt med hänsyn till de nya förhöjda tullsatserna i Tyskland och omöjligheterna för de svenska fabrikerna att exportera byggnadspapp till andra länder, såsom Finland och Danmark, hvarifrån vi äfven hafva konkurrens att utstå, och då industrien i vårt land arbetar under ett skyddssystem, som ålägger den betydande tullsats för en stor del af de rekvisita, som den behöfver, t. ex. maskiner, filter, dukar m. m., att den nuvarande alldeles otillräckliga tullsatsen höjes till ett mera effektivt belopp, så att de svenska pappbruken må kunna arbeta med någon skälig behållning, utan att behöfva nedsätta den öfverlägsna kvalitet, som hittills tillvunnit sig allmänhetens förtroende. För att nå detta mål måste tullen sättas till åtminstone 4 öre per kg., motsvarande c:a 20 % af nuvarande lägsta partipriser, och denna tullsats måste gälla såväl den färdigdränkta takpappen som den till råpapp använda grålump-pappen samt för förhydningspapp, hvarå konkurrens å billigare kvaliteter egentligen äger rum från Holland och England, där halmen såsom råämne står till buds för orimligt låga priser.»

In- och utförseln af ifrågavarande artiklar under nedannämnda år har enligt den officiella statistiken utgjort:

		Införsel.		Utförsel.
År 1892 kg.	552,704	kg.	85,745
» 1893 »	580,698	»	34,387

År 1894	kg.	832,019	kg.	19,292
» 1895	»	1,038,718	»	37,879
» 1896	»	1,442,748	»	123,272
» 1897	»	2,260,687	»	191,801
» 1898	»	2,576,748	»	166,244
» 1899	»	3,848,906	»	271,755
» 1900	»	2,660,501	»	423,235
» 1901	»	2,670,247	»	297,023

Vid motionerna finnes fogad en tabell, utvisande införseln under åren 1898—1901 från olika länder till rikets särskilda tullkammare af förhrydnings-, press- och takpapp; och tillåter sig utskottet i berörda afseenden hänvisa till denna tabell.

Förhrydnings-, press- och takpapp voro intill år 1888 tullfria, men belades af nämnda års Riksdag med den ännu gällande tullsatsen, 1 öre för kilogram.

Af ofvanstående tabell framgår, att införseln af ifrågavarande artiklar under de år, tabellen omfattar, högst betydligt vuxit och att stegringen oafbrutet fortfarit, dock med det undantag, att införseln under år 1899 öfverstigit införseln under de därpå följande två åren. Utförseln har visserligen äfven ökats, ehuru icke på långt när i samma mån som införseln, och utgör i allt fall endast en obetydlighet i jämförelse med denna. Det ansenliga införselöfverskott, som sålunda förekommer, oaktadt de svenska fabrikerne lämna en erkänt god vara, torde få betraktas såsom bevis för att det nuvarande skyddet för fabrikationen af ifrågavarande artiklar icke kan anses tillräckligt, utan att en höjning däraf erfordras för att åt vårt lands producenter bevara den inhemska marknaden. Såsom ytterligare stöd för en tullförhöjning kan anföras, att den afsättning, de svenska papp- och pappersfabrikerne haft i Tyskland för särskildt finare papper, på grund af de därstädes höjda tullsatserna å nämnda vara antagligen icke kan fortfara efter den tid, då dessa tullsatser trädt i kraft.

Mot motionärernas förslag att belägga förhrydnings-, press- och takpapp med samma tull synes icke något vara att erinra, då värdet af de olika slagen icke synnerligen växlar; och lärer den föreslagna tullsatsen, 4 öre för kilogram, ingalunda kunna anses högre än som betingas af det med densamma afsedda ändamålet.

Hvad beträffar förslaget, att den förhöjda tullen måtte träda i kraft redan under innevarande år från tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes, får

utskottet, då det synes utskottet lämpligt, att tullförhöjningen snarast möjligt vinner tillämpning, förorda bifall till sagda förslag.

Utskottet hemställer fördenskull,

1:o) att Riksdagen, med bifall till förevarande motioner, måtte besluta, att tullen å förhydnings-, press- och takpapp skall höjas till 4 öre för kilogram; och

2:o) att, vid bifall till hvad Riksdagen under 1:o) hemställt, Riksdagen tillika måtte besluta, att sagda tullförhöjning skall såsom tilläggsavgift till nu gällande tulltaxa jämväl innevarande år utgöras från den tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes, samt i skrifvelse till Kungl. Maj:t, jämte öfverlämnande af sitt sålunda fattade beslut, anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes, så fort ske kunde, förordna om beslutets trädande i kraft.

Stockholm den 19 februari 1903.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer

af herrar *J. Bromée, G. Jansson, O. A. Ericsson, Brodin, Almqvist, K. G. Karlsson, Beckman, Pantzarhielm, Höjer* och *Åkerlund*, hvilka anført:

»Då förhynings-, press- och takpapp i vårt kalla klimat äro nödvändighetsartiklar, hvilkas användning fått synnerligt stor omfattning såväl på landsbygden som i städerna, bör det vara viktiga skäl, som skola vara i stånd att förmå Riksdagen att fördyra dessa artiklar genom att åsätta dem en tullsats fyra gånger högre än den nu gällande. Sådana skäl synes oss emellertid hvarken motionärerna eller utskottet hafva förebragt, utan det är de befarade följderna af den nyantagna tyska tulltariffen, som förmått motionärerna att föreslå och utskottet att förorda den betydande förhöjning, hvarom här är fråga.

Motionärerna yttra till stöd för sitt förslag bland annat följande:

»Den af tyska riksdagen antagna nya tulltariffen kommer, bland annat, att medföra betydande förhöjningar af tullsaterna för papper, hvaraf Sveriges export af denna vara på kännbaraste sätt beröres.

Exporten af papp och papper från vårt land har hittills varit ganska betydlig och ökats från c:a 36,000,000 kg. 1897 till 65,000,000 kg. 1901, hvaraf en stor del gått till Tyskland. Nu har sistnämnda land höjt tullen å denna vara från, efter olika kvaliteter, resp. 3 till 4 och från 6 till 10 pfennig pr kg., hvilka tullsatter alldeles omöjliggöra fortfarande export dit och således verka såsom importförbud.»

Af denna framställning kan man sluta sig till det, ju för öfrigt redan förut kända, glädjande sakförhållandet, att här är fråga om en industri, som befinner sig i rask utveckling, hvarför det synes oss uppenbart, att, om man äfven bör i lugn öfverväga, huruvida på grund af inträdda förändrade förhållanden i utlandet några särskilda åtgärder krävas för att ifrågavarande industri icke skall hämmas i sin utveckling, man dock å andra sidan bör afhålla sig från att på grund af en uppskrämd stämning vidtaga förhastade mått och steg.

Riksdagen har för några dagar sedan beslutat att »i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes, efter verkställd utredning, taga under ompröfning, hvilka åtgärder som kunna vidtagas för att i möjligaste mån mildra de olägenheter, hvilka kunna komma att förorsakas Sveriges näringar i synnerhet genom de nyligen beslutade förhöjda tyska

tullsatserna, och så snart ske kan, helst redan innevarande år, till Riksdagen göra den framställning i ämnet, hvartill omständigheterna kunna föranleda».

Ett bifall till utskottets förslag skulle enligt vårt förmenande utgöra ett föregripande af den begärda utredningen, och då hvarken motionärerna eller utskottet förebragt några vägande skäl för ett sådant beslut, måste vi redan på denna grund afråda från bifall till det föreliggande förslaget. Denna utredning bör så mycket hellre afvaktas, som den nya tyska tariffen under inga förhållanden kan komma att tillämpas på svenska varor förr än ett år efter det uppsägning skett af våra nu bestående handelsöfverenskommelser med Tyskland, på grund af hvilka vi åtnjuta behandling som den mest gynnade nation.

Då det för frågans bedömande torde vara af någon betydelse att hafva reda på tillverkningens storlek och utveckling, äfven om ej siffror föreligga för de två senaste åren, men hvarken motionerna eller utskottsbetänkandet härom innehålla någon uppgift, angifva vi här nedan efter Sveriges officiella statistik de kvantiteter papp af olika slag, som inom landet tillverkats under den senaste femårsperiod, för hvilken officiell statistik i detta afseende föreligger. Från trovärdigt håll har det emellertid uppgifvits, att den officiella statistiken icke kan anses fullt vägledande, när det gäller att afgöra, huru stor del af den inom landet tillverkade sammanlagda kvantiteten papp är att hänföra till rubriken »förhrydnings-, press- och takpapp» och huru stor del till »andra slag». För den händelse, att detta är öfverensstämmande med verkliga förhållandet och då det i alla händelser är af intresse för bedömandet af ifrågavarande industris ställning, återgifva vi här siffrorna för båda de olika rubrikerna.

	Tillverkning af		
	förhrydnings-, press- och takpapp		»andra slag»
år 1896	båda sorterna sammanlagdt*)		kg. 11,007,593
» 1897	kg. 3,343,900	» 11,559,767
» 1898	» 7,815,616	» 7,030,464
» 1899	» 10,590,972	» 7,907,634
» 1900	» 10,954,473	» 9,453,687

Rörande importen sträcker sig statistiken ett år längre fram i tiden och har att uppvisa följande siffror:

*) Statistiken upptager ännu år 1896 endast rubriken »papp».

	Import af förhydnings-, press- och takpapp	»andra slag»
år 1897	kg. 2,260,687	kg. 145,373
» 1898	» 2,576,748	» 120,072
» 1899	» 3,848,906	» 118,467
» 1900	» 2,660,501	» 137,117
» 1901	» 2,670,247	» 87,169

Af sistnämnda siffror torde framgå, att under ifrågavarande femårsperiod införseln på det hela taget hållit sig på samma nivå. Visserligen företer importen år 1899 en hastig stegring, men då tillbakagången var lika hastig, torde sagda stegring varit beroende på tillfälliga och öfvergående förhållanden.

Då vi alltså icke finna, att skäl föreligga för den fördyring af ifrågavarande nödvändighetsartiklar, som skulle blifva en följd af den föreslagna fyradubbla förhöjningen af nu gällande tullsats, få vi härmed hemställa,

att förevarande motioner angående förhöjd tull å förhydnings-, press- och takpapp icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Herr *Lindblad* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.
